

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-5/22/1340

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni jurist Alissa Jarova

Ettekirjutuse tegemise aeg

ja koht

12.08.2022 Tallinnas

Ettekirjutuse adressaat – LUX-MEDICUS Finland OÜ (12048851) isikuandmete töötleja mikhail.kordas@mail.ru; meditsiin@mail.ru

Isikuandmete töötleja Juhatuse liige

vastutav ametiisik

RESOLUTSIOON: Isikuandmete kaitse seaduse (edaspidi IKS) 56 lõike 1 ja lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (edaspidi IKÜM) artikli 58 lõike 1 punkti d ning lõike 2 punktide d, e ja f, samuti arvestades IKÜM artiklitega 5, 6, 12 ja 13 teeb Andmekaitse Inspektsioon LUX-MEDICUS Finland OÜ-le täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- 1. Eemaldada LUX-MEDICUS Finland OÜ kõikidest ruumidest audiovalve (vt inspektsiooni põhjenduste punkte 2 ja 3.1);
- 2. Eemaldada LÜX-MEDICÜS Finland OÜ kõikidest ruumidest videovalve seniks, kuni kaamerate kasutamise osas on koostatud korrektne õigustatud huvi analüüs, millest selgub kas ja mil määral (nt mis kohtades täpsemalt) kaameraid võib kasutada (vt inspektsiooni põhjenduste punkte 2 ja 3.1);
- 3. Teavitada töötajaid videovalve (helisalvestisega) kasutamisega seotud rikkumisest (vt inspektsiooni põhjenduste punkti 3.3). Saata inspektsioonile koopia kirjast, mis töötajatele rikkumisega seoses edastati;

<u>Määrame ettekirjutuse täitmise tähtajaks 31.08.2022.a</u>. Ettekirjutuse täitmisest teatada hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspektsiooni e-posti aadressile info@aki.ee.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon

ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

Sunniraha iga täitmata jäetud ettekirjutuse punkti eest 5 000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 1 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse algatada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 70 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteo kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspektsioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioonile (edaspidi AKI) saabus vihje, mille kohaselt LUX-MEDICUS Finland OÜ ilukliiniku kabinettides kasutatakse jälgimisseadmed – (turva)kaamerad. Seetõttu on AKI alustanud IKS § 56 lg 3 punkti 8 alusel järelevalvemenetluse, mille raames soovisime teada muuhulgas järgmist:

- 1. Kuhu ja millistesse ruumidesse on LuxMedicus OÜ paigaldanud valvekaamerad? Palume esitada kaamerate paiknemise skeem ja täpsem kirjeldus milliseid kaameraid kasutate. Sh kas need on zuumitavad, keeratavad, heli salvestavad jms.
- 2. Millisel eesmärgil on kaamerad paigaldatud? Kas ja millal jälgitakse kaamerate kaudu ka töötajate töökohustuste täitmist ja kliente?
- 3. Palume edastada enne kaamerate kasutamist läbi viidud õigustatud huvi hindamise analüüs;
- 4. Kas ja kuidas on isikutele (kliendid ja töötajad) edastatud IKÜM artiklite 12–13 alusel loodud andmekaitsetingimused, mis käsitlevad videokaamerate kasutust? Selleks palume edastada koopia töökorralduse reeglitest vm dokumendist, millega on teavitatud asutuse töötajaid ja viide ettevõtte kodulehel (või kliendilepingus sätestatud juhul väljavõte) olevatele andmekaitsetingimustele.
- 5. Selgitada, kellel on salvestistele ligipääs, sh mis juhtudel võib salvestisi vaadata ning missuguseid turvameetmeid rakendatakse selleks, et ligipääsu ei saaks selleks õigustamata isikud. Sh millised logid tekivad süsteemi igakordsest sisse logimisest ja salvestiste vaatamisest ja kas suudate eristada, kes on olnud salvestiste vaatajad? Palume esitada näidiseks viimase kuu aja vaatamiste logid.

22.07.2022.a saatis LUX-MEDICUS Finland OÜ esindaja vastuse, millest tuli välja, et ettevõte ei ole koostanud õigustatud huvi analüüsi videokaamerate (helisalvestisega) kasutamiseks, puuduvad andmekaitsetingimused ja korrektsed teavitussildid kaamerate kasutamise kohta.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Isikuandmete töötlemine

Isikuandmeteks on igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada (vt IKÜM artikkel 4 punkt 1). Kaamerate abil on isik (eriti töötaja) igal juhul tuvastatav. Samuti märkis LUX-MEDICUS Finland OÜ, et mõlemad valvekaamerad on helisalvestisega (asuvad vastuvõtu

ruumis ja protseduuride ruumis). Ka hääl on isikuanne, mille järgi on võimalik isikut tuvastada. Sega on video – ja audiovalve (helisalvestiste) puhul tegemist isikuandmete töötlemisega, mille osas tuleb järgida IKÜM-s sätestatud nõudeid.

2. Isikuandmete töötlemise põhimõtted

Isikuandmete vastutav töötleja on kohustatud järgima IKÜM artikkel 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtteid. Nende põhimõtete täitmise eest vastutab ja peab olema võimeline nende täitmist tõendama vastutav töötleja ise (vt IKÜM artikkel 5 lõige 2). Selles osas, mil andmetöötlus ei vasta täielikult IKÜM artikkel 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtetele, on andmetöötlus keelatud.

Kaamerate kasutamisel tuleb lähtuda muuhulgas järgnevatest isikuandmete töötlemise põhimõtetest:

- Seaduslikkus, õiglus ja läbipaistvus (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt a)

Igasugune isikuandmete töötlemine peab olema õiglane ja seaduslik ehk täielikult kooskõlas kõigi kehtivate õigusaktidega (sh IKÜM-i ja IKS-ga). Samuti peab andmetöötlus olema läbipaistev. Läbipaistvuse põhimõte eeldab, et kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave on andmesubjektile lihtsalt kättesaadav, arusaadav ning selgelt sõnastatud. See puudutab eelkõige andmesubjektide teavitamist, et tagada õiglane ja läbipaistev töötlemine. Inimeste teavitamist reguleerivad täpsemalt IKÜM artiklid 12 – 14. IKÜM artiklites 13 ja 14 on välja toodud, mida peab inimesele antav teave minimaalselt sisaldama. Kaamerate kasutamisel tuleb lähtuda IKÜM artikkel 13 nõuetest.

- Eesmärgi ja säilitamise piirang. Võimalikult väheste andmete kogumine (IKÜM artikkel 5 lg 1 punktid b, c ja e)

Selleks, et hinnata, kas kaamerate kasutamine vastab eesmärgi piirangu ning võimalikult väheste andmete kogumise põhimõttele, tuleb:

- 1. tuua välja kõik konkreetsed eesmärgid;
- 2. hinnata, kas nimetatud eesmärkide täitmisel on kaamerate kasutamine vajalik või on selle täitmiseks muid ja andmesubjekti vähem riivavamaid meetmeid.

Keelatud on töötajate jälgimine kaameratega terve tööaja ning kaamerad tuleb suunata konkreetsetele turvariskidele.

Isikuandmete töötlemine tuleb lõpetada ja andmed kustutada või viia isikustamata kujule kohe kui langeb ära õiguslik alus ja/või on täidetud eesmärgid, milleks neid koguti. Isikuandmete töötlemise aeg peab piirduma rangelt minimaalsega. Selle tagamiseks, et isikuandmeid ei töödelda vajalikust kauem, peab vastutav töötleja kindlaks määrama tähtajad isikuandmete kustutamiseks ning perioodiliseks läbivaatamiseks.

Kaamerasalvestiste säilitamise osas märgime järgmist. Euroopa Andmekaitsenõukogu on oma suunistes 3/2019 isikuandmete töötlemise kohta videoseadmetes välja toonud järgneva: "Võttes arvesse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktides c ja e sätestatud põhimõtteid, nimelt võimalikult väheste andmete kogumist ja säilitamise piirangut, tuleks isikuandmed enamikul juhtudel (nt vandalismi avastamiseks) kustutada – ideaaljuhul automaatselt – mõne päeva pärast. Mida pikem on ettenähtud säilitamisaeg (eriti kui see on pikem kui 72 tundi), seda rohkem tuleb põhjendada eesmärgi õiguspärasust ja säilitamise vajalikkust. Kui vastutav töötleja kasutab videovalvet mitte ainult oma ruumide jälgimiseks, vaid kavatseb andmeid ka säilitada, peab vastutav töötleja tagama, et säilitamine on eesmärgi

 $^{^{1}\ \}underline{\text{https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_et.pdf}\ \text{lk 28 p 121}$

saavutamiseks tegelikult vajalik. Kui säilitamine on vajalik, tuleb säilitamisaeg iga konkreetse eesmärgi puhul selgelt kindlaks määrata ja eraldi kehtestada. Vastutav töötleja vastutab säilitamisaja kindlaksmääramise eest kooskõlas vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttega ning isikuandmete kaitse üldmääruse sätete järgimise tõendamise eest." Seega olukorras, kus eriseadusest ei tulene pikemat säilitamistähtaega, tuleb lähtuda üldjuhul 72 tunnisest säilitamisajast. Siinjuures ka rõhutame, et mida kauem salvestisi säilitatakse, seda suurem riive on salvestistele jäänud isikutele (sh töötajatele, klientidele).

- Isikuandmeid töödeldakse viisil, mis tagab isikuandmete asjakohase turvalisuse, sh kaitseb loata või ebaseadusliku töötlemise eest (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt f)

Selleks, et oleks võimalik tagantjärgi kontrollida, kes, millal ja millist kaamerasalvestist on vaadanud, <u>peab olema loodud logimissüsteem</u>. Inspektsiooni hinnangul on logimine ainuke võimalik viis, mis võimaldab kontrollida seda, et kaamera otsepilti või salvestisi ei oleks vaadatud ebaseaduslikult, sh ilma põhjuseta.

2.1. Õigustatud huvi analüüsi koostamine

Isikuandmete töötlemine on seaduslik ainult juhul, kui on täidetud vähemalt üks IKÜM artikkel 6 lõikes 1 sätestatud tingimustest. Inspektsiooni hinnangul saaks LUX-MEDICUS Finland OÜ-l kaamerate kasutamise õiguslik alus tuleneda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktist f. IKÜM artikkel 6 lg 1 punkti f kohaselt on isikuandmete töötlemine seaduslik juhul, kui isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja – vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid.

Seega on IKÜM artikkel 6 lõige 1 punktis f ettenähtud <u>kolm tingimust, mis kõik peavad olema täidetud,</u> et isikuandmete töötlemine oleks õigustatud huvi alusel lubatud:

- vastutaval töötlejal või kolmandatel isikutel on andmetöötluseks õigustatud huvi;
- isikuandmete töötlemine on vajalik õigustatud huvi teostamiseks;
- vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvid kaaluvad üles kaitstava andmesubjekti huvid, põhiõigused ja vabadused.

Nimetatud õigusliku aluse kasutamise võimalikkuse ning selle hindamise võibki jagada piltlikult kolmeastmeliseks, ehk esiteks isikuandmete töötleja või kolmandate isikute õigustatud huvid ja nende kaalukus, teiseks andmesubjekti õigused ja huvid ning kaalukus ning kolmandaks vastanduvate huvide kaalumine, sh esialgne hinnang + vajadusel täiendavad kaitsemeetmed ning lõplik hinnang.

Lähtuvalt eeltoodust on vastutaval töötlejal kohustus võrrelda enda ja/või kolmanda isiku õigustatud huve andmesubjekti huvide ja põhiõigustega, mille tulemusel selgub, kas töötlemise õigusliku alusena on võimalik tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f. See, kui andmetöötlejal on õigustatud huvi isikuandmete töötlemiseks, ei tähenda automaatselt seda, et andmetöötlejal oleks võimalik tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f. Vastutava töötleja huvi õigustatus on vaid lähtepunkt ehk üks elementidest, mida tuleb analüüsida ning see, kas õigustatud huvi alusele saab tugineda, sõltubki tasakaalustamise tulemusest. Selles veendumine, kas saab õigustatud huvi sättele tugineda, on vastutava töötleja ülesanne, kes peab läbipaistval moel viima läbi kaalumise ning olema seda võimeline ka põhjendama (tõendama).

Seega selleks, et aru saada, kas IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f alusel on võimalik isikuandmeid töödelda, tuleb LUX-MEDICUS Finland OÜ-l tõendada, kas ja milline on ettevõtte õigustatud huvi ja et see kaalub üles isikute õigused.

Õigustatud huvid peavad olema sõnastatud piisavalt selgelt. Selleks on vaja reaalset ja hetkel esinevat huvi — midagi, mis on seotud parasjagu toimuva tegevuse või kasuga, mida eeldatakse saada lähitulevikus. Teisisõnu ei piisa huvidest, mis on liiga ebamäärased või spekulatiivsed. Kui õigustatud huvid ei ole piisavalt selgelt sõnastatud, ei ole võimalik nimetatud huvisid ka andmesubjekti huvide ja põhiõigustega tasakaalustada. Seega on oluline, et õigustatud huvi oleks kooskõlas kehtivate õigusaktidega, sõnastatud piisavalt selgelt (st piisavalt konkreetne) ning reaalne ja hetkel esinev (st mitte spekulatiivne).

Teiseks tuleb analüüsida, millised on võimalikud andmesubjekti huvid või põhiõigused – ja vabadused, mida võidakse isikuandmete töötlemisega kahjustada.

Kolmandaks tuleb tasakaalustada LUX-MEDICUS Finland OÜ-l õigustatud huvid andmesubjekti huvide ja põhiõigustega. Siinjuures võrreldakse isikuandmete töötlemisest (kogumisest, kasutamisest, säilitamiseks) andmesubjektile tekkida võivat mõju vastutava töötleja õigustatud huvidega ning hinnatakse, kas ja millises ulatuses vastutava töötleja õigustatud huvi kaalub andmesubjekti huvid üles. Rõhutame, et vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvid ei kaalu automaatselt üles kaitstavate andmesubjektide põhiõiguste ja – vabadustega seotud huve.

Juhul, kui andmetöötleja jätab ühe eelnevatest etappidest korrektselt tegemata, ei ole andmete töötlemine IKÜM artikli 6 lg 1 punkti f alusel lubatud ning inspektsioonil on õigus edasine isikuandmete töötlemine keelata.

Samuti tuleb arvestada sellega, et õigustatud huvi analüüs tuleb dokumenteerida ning sellega peab olema võimalik igal inimesel (sh töötajal) igal ajal tutvuda (vt IKÜM artikkel 13 lg 1 punkt d). Kuigi üldjuhul piisab ka sellest, kui andmekaitsetingimustes tuuakse välja üksnes viide sellele, kuidas on võimalik õigustatud huvi analüüsiga tutvuda (nt analüüsiga tutvumiseks kirjutage e-posti aadressile info@ettevõttenimi.ee), siis töökohal kasutatavate kaamerate puhul on tegemist väga riivava meetmega ning selleks, et andmetöötleja õigustatud huvid kaaluksid üles töötajate huvid, tuleb tagada ka võimalikult suur läbipaistvus, sh võimaldada lihtne ligipääs õigustatud huvi analüüsile (nt puhkeruumis). Samuti peab arvestama sellega, et töötaja on töösuhtes reeglina nõrgem osapool ning võib tekkida olukord, kus töötaja ei julge kirjalikult küsida õigustatud huvi analüüsi.

2.2 Andmekaitsetingimuste koostamine

Andmetöötlus peab olema läbipaistev. Läbipaistvuse põhimõte eeldab seda, et kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave ja sõnumid on lihtsalt kättesaadavad, arusaadavad ning selgelt sõnastatud. Ehk koostatud peavad olema andmekaitsetingimused. Andmekaitsetingimuste sisu reguleerivad IKÜM artiklid 12 – 14. Seejuures rõhutame, et kogu IKÜM artiklites 13 -14 sätestatud teave peab olema andmekaitsetingimustes reguleeritud. Kui mõni eeltoodud artiklite sätetest jääb arusaamatuks, soovitame Teil tutvuda ka Artikli 29 töörühma suunistega läbipaistvuse kohta², kus on lehekülgedel 35 – 40 selgitatud ka täpsemalt IKÜM artiklites 13 – 14 sätestatud punktide sisu.

Siinjuures selgitame, et igal isikuandmete töötlejal peavad olema andmekaitsetingimused, mis reguleerivad just konkreetse isikuandmete töötleja tegevust. Seejuures peab olema reguleeritud ka kaamerate kasutamise tingimused.

https://www.aki.ee/sites/default/files/inspektsioon/rahvusvaheline/juhised/suunised_maaruse_2016679_kohase_l abipaistvuse_kohta.pdf

²

Olukorras, kus kasutatakse kaameraid, tuleb andmekaitsetingimustes või kaamerate korras lähtuda IKÜM artiklist 13, ehk tingimustes tuleb kajastada muuhulgas järgnev:

- isikuandmete töötlemise eesmärgid ja õiguslik alus;
- õigustatud huvi analüüs või teave, kuidas on võimalik õigustatud huvi analüüsiga tutvuda:
- isikuandmete vastuvõtjad (nt volitatud töötleja nimi);
- isikuandmete säilitamise ajavahemik (kaamerasalvestiste säilitamise tähtaeg);
- teave õiguse kohta taotleda juurdepääsu isikuandmete ning nende parandamist või kustutamist või isikuandmete töötlemise piiramist ning esitada vastuväide selliste isikuandmete töötlemisele, samuti teave isikuandmete ülekandmise õiguste kohta;
- teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele.

IKÜM artikkel 13 sätestab, et vastutav töötleja teeb isikuandmete saamise ajal inimesele teatavaks kogu artiklis 13 ettenähtud teabe. Videovalve puhul tuleks kõige olulisem teave esitada <u>teavitussildil</u>: töötlemise eesmärk, õiguslik alus, vastutava töötleja nimi ja kontaktandmed ning info, kus saab tutvuda andmekaitsetingimustega.

Täiendavalt ka selgitame, et õigustatud huvi analüüs tuleb lisada andmekaitsetingimustesse või koostada õigustatud huvi analüüs eraldi dokumendina ning teha see töökohal lihtsasti kättesaadavaks (nt puhkeruumis).

3. IKÜM nõuetele vastavus

3.1 LUX-MEDICUS Finland OÜ õiguslik alus video- ja audiovalve kasutamisel

Selgitame, et video- ja audiovalvet oleks võimalik teoreetiliselt kasutada üksnes juhul, kui koostatud on korrektne õigustatud huvi analüüs ning sellest nähtuks, et ettevõte õigustatud huvid kaaluvad üles andmesubjekti huvid. Sellist analüüsi LUX-MEDICUS Finland OÜ koostanud ei ole.

Audiovalve kasutamist saaksid õigustada üksnes väga erandlikud asjaolud, mida aga inspektsiooni hinnangul andmetöötlejal ei eksisteeri. Ka Euroopa Andmekaitseinspektor on juba 2010. aastal märkinud, et <u>helisalvestiste kasutamine töökohal on keelatud</u>.³ Samuti kinnitatakse seda ka Euroopa Andmekaitsenõukogu suunistes, kus on välja toodud, et jälgimisseadmed ei tohiks pakkuda funktsioone, mis ei ole vajalikud (nt helisalvestised). Seetõttu tuleb igal juhul ebavajalikud funktsioonid deaktiveerida või võtta kasutusele jälgimisseadmed, millel lisafunktsioonid puuduvad.⁴

Turvalisuse tagamiseks, kliendivaidluste lahendamiseks, võimalike pettuste tuvastamiseks jms eesmärgil audiovalve kasutamise lubatavus võib viia sama ulatusliku praktikani, mis osas juba kasutatakse videovalvet. Seejuures suuremjaolt ei ole selleks täidetud kõik tingimused mis seda lubaks. Ka videovalve pole olnud alati igapäevaelu normaalsus. Aja jooksul videovalvet ekspluateeritakse üha enam, seejuures täienevad videovalve funktsionaalsused ning kvaliteet. Inimesed on aja jooksul leppinud paratamatusega, et videovalvet kasutatakse nii ulatuslikult. Asudes samadel eesmärkidel kasutama audiovalvet, samm-sammult algul mõnedes ettevõtetes, laieneb see valimatult igale poole ja see ei ole lähtuvalt väga olulisest privaatsuse riivest kuidagi aktsepteeritav.

³ European Data Protection Supervisor, Video-surveillance Guidelines, 2010, p 6.12 https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/10-03-17_video-surveillance_guidelines_en.pdf

⁴ Euroopa Andmekaitsenõukogu, Suunised 3/2019 isikuandmete töötlemise kohta videoseadmetes, 2020, punkt

^{129 -} https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_et.pdf

Kuna LUX-MEDICUS Finland OÜ on jätnud kaamerate kasutamiseks kohustusliku õigustatud huvi analüüsi koostamata, ei ole IKÜM artikkel 6 lg 1 punkti f alusel kaamerate kasutamine lubatud ning kaamerad tuleb eemaldada seniks, kuni kaamerate kasutamise osas on koostatud korrektne õigustatud huvi analüüs, millest selgus kas ja mil määral (nt mis kohtades täpsemalt) kaameraid võib kasutada.

Kuna audiovalve kasutamine töökohal on keelatud ning LUX-MEDICUS Finland OÜ ei ole toonud välja erandlikke asjaolusid, mille tõttu oleks siiski vajalik helisalvestisi töökohal kasutada, on inspektsioon seisukohal, et LUX-MEDICUS Finland OÜ ruumides ei ole audiovalve IKÜM-st tulenevalt ühelgi juhul lubatud.

3.2 Videosalvestiste säilitamise tähtaeg

LUX-MEDICUS Finland OÜ märkis, et ettevõtte privaatsuspoliitikas on kirjas, et "kliinikus teostatakse heli- ja videosalvestust , et kaitsta patsiendi ja kliiniku personaali õigusi. Salvestus hoitakse kõvakettal kuni 30 päeva. Itimpiirkonna hooldamise protseduurid viiakse läbi kabimetis ilma heli- ja videokaamerateta." Esiteks ei ole LUX-MEDICUS Finland OÜ selgitanud, miks on vajalik säilitada kaamerasalvestisi kuni 30 päeva ning teiseks tegemist on väga pika säilitamistähtajaga. Mida pikem on säilitamistähtaeg, seda suurem on riive andmesubjektidele, eriti töötajatele, sest pikem aeg tähendab rohkem andmeid.

Kuna LUX-MEDICUS Finland OÜ ei ole põhjendanud kaamerasalvestiste säilitamise tähtaja vajalikkust ning inspektsioonile ka ei nähtu, et nii pikk säilitamisaeg saaks olla õiguspärane, tuleb LUX-MEDICUS Finland OÜ-l edaspidi kustutada salvestised viivitamata, kuid hiljemalt 72 tunni möödudes. Inspektsiooni hinnangul on töötajate õiguste kaitseks vajalik kehtestada isikuandmete töötlemise piirang (piirata videosalvestiste säilitamise tähtaega) seniks, kuni LUX-MEDICUS Finland OÜ on inspektsioonile tõendanud, et videosalvestiste säilitamine kauem kui 72 tundi vastab ka tegelikult isikuandmete töötlemise põhimõtetele (vt IKÜM artikkel 5 lg 1 punktid b, c ja e) ning inspektsioon on pikema säilitamistähtaja õiguspärasust kinnitanud.

3.3 Töötajate teavitamine rikkumisest

Nii video- kui ka audiovalve kasutamine kujutab endast väga intensiivset eraelu riivet, mistõttu on eriti oluline, et olukorras, kus video- ja audiovalve on paigaldatud ebaseaduslikult ehk paigaldamine ei vastanud ega vasta isikuandmete töötlemise põhimõttele (seaduslikkuse põhimõttele), video- ja audiovalve viivitamata eemaldatakse ning töötajaid rikkumisest ka teavitatakse (vt IKÜM artikkel 34 lõige 1).

Rikkumise teavituses kirjeldatakse selges ja lihtsas keeles isikuandmetega seotud rikkumise laadi ning esitatakse vähemalt järgnev teave (vt IKÜM artikleid 34 lõige 2 ja 33 lõige 3):

- 1. Kontaktisiku nimi ja kontaktandmed, mille kaudu on võimalik rikkumise osas täpsemat teavet saada;
- 2. Kirjeldada isikuandmetega seotud rikkumise võimalikke tagajärgi;
- 3. Kirjeldada võetud või võtmiseks kavandatud meetmeid isikuandmetega seotud rikkumise lahendamiseks.

Seega tuleb LUX-MEDICUS Finland OÜ-l edastada töötajatele eeltoodud teave ning kinnitada töötajatele, et video- ja audiovalve on eemaldatud.

3.4 Teavitussildid

LUX-MEDICUS Finland OÜ edastas Inspektsioonile fotosid, mis näitavad, et kliinikus on paigaldatud mõned sildid videovalve kasutamise kohta, kuid need sildid ei vasta nõuetele.

Teavitussildil peab olema järgmine teave:

- töötlemise eesmärk;
- õiguslik alus;
- vastutava töötleja nimi ja kontaktandmed;
- info, kus saab tutvuda andmekaitsetingimustega.

Sellest tulenevalt peab LUX-MEDICUS Finland OÜ luua ja paigaldada nõuetekohased teavitussildid videovalve kasutamise kohta.

3.5 LUX-MEDICUS Finland OÜ andmekaitsetingimused

LUX-MEDICUS Finland OÜ viitas oma vastuses järelepärimisele privaatsuspoliitika dokumendile, milles on kirjas, et "isikuandmete töötlemine Lux-Medicus ilukliinikus toimub seaduses sätestatud alustel ning vastavalt andmekaitse eeskirjadele ja kliiniku privaatsuspoliitikale." Selgitame, et nimetatud dokumendi näol ei ole tegemist korrektsete andmekaitsetingimustega kuna ei ole lähtutud dokumendi sisu osas IKÜM artiklist 13 (vt kohustusliku sisu osas ka inspektsiooni põhjenduste punkti 2.2). Lähtuvalt eeltoodust ei vasta antud dokument IKÜM-s sätestatud nõuetele (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt a, artikkel 12 lõige 1 ning artikkel 13 lõiked 1 ja 2).

Kokkuvõtte:

- 1. LUX-MEDICUS Finland OÜ-l puudub õiguslik alus (õigustatud huvi) video- ja audiovalve kasutamiseks ning video- ja audiovalve tuleb viivitamata eemaldada. Kuna video- ja audiovalvet on kasutatud ebaseaduslikult, tuleb töötajaid rikkumisest teavitada;
- 2. Videovalve kasutamiseks tuleb koostada korrektne õigustatud huvi analüüs, mis vastab IKÜM artikkel 6 lg 1 punktis f sätestatud tingimustele (vt inspektsiooni põhjenduste punkti 2). Rõhutame, et õigustatud huvi analüüs peab olema nii selge, et töötajal on võimalik aru saada, miks tööandja tegelikult kaameraid kasutab ning mida ta on teinud selleks, et töötaja õigusi ülemääraselt ei kahjustataks;
- 3. Juhul kui LUX-MEDICUS Finland OÜ soovib siiski kasutada videovalve oma territooriumil siis tuleb luua ja paigaldada nõuetekohased teavitussildid videovalve kasutamise kohta ning esitada inspektsioonile fotod paigaldatud siltidest (vt inspektsiooni põhjenduste punkte 2.2 ja 3.4);
- 4. Juhul kui LUX-MEDICUS Finland OÜ otsustab videovalve kasutada, siis tuleb saata inspektsioonile kinnitus, et videosalvestised kustutakse viivitamata, kuid hiljemalt 72 tunni möödudes (vt inspektsiooni põhjenduste punkte 2 ja 3.2). Pikem säilitamistähtaeg on lubatud siis, kui LUX-MEDICUS Finland OÜ põhjendab pikema säilitamistähtaja vajadust ning inspektsioon annab sellekohase kinnituse;
- 5. Juhul kui LUX-MEDICUS Finland OÜ kasutab videovalve, siis tuleb koostada ja edastada AKI-le andmekaitsetingimused, mis vastavat täielikult IKÜM artikliteks 12 ja 13 sätestatud nõuetele (vt inspektsiooni põhjenduste punkte 2.2 ja 3.5).

Arvestades sellega, et videovalve kasutamine LUX-MEDICUS Finland OÜ-s ei ole seaduslik (puudub õigustatud huvi analüüs), tuleb esitada inspektsioonile tähtaegselt korrektne õigustatud huvi analüüs või eemaldada kaamerad ja saata sellekohane kinnitus.

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõike 2 punktidele d, e ja f, on inspektsioonil õigus kehtestada ajutine või alaline isikuandmete töötlemise piirang, sh töötlemiskeeld ning anda korraldus, et:

- vastutav töötleja viiks isikuandmete töötlemise toimingud teatud viisil ja teatud aja jooksul vastavusse IKÜM nõuetega;
- vastutav töötleja teavitaks andmesubjekti tema isikuandmetega seotud rikkumisest.

Võttes arvesse faktilisi asjaolusid ja asjaolu, et konkreetsel juhul töödeldakse isikuandmeid ebaseaduslikult (andmetöötlus ei vasta IKÜM artiklites 5, 6, 12 ja 13 sätestatud nõuetele), leiab inspektsioon, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas on vajalik, et lõpetada õigusrikkumine võimalikult kiiresti ning tagada töötajate õiguste kaitse.

(allkirjastatud digitaalselt) Alissa Jarova jurist peadirektori volitusel